

Bijlage ondersteuningsplan 2022 -2026

Thuiszitters

Het voorkomen van ongeoorloofd schoolverzuim en thuiszitten is één van de speerpunten van het samenwerkingsverband. Elk kind heeft recht op onderwijs. Kinderen hebben niet alleen een leerplicht maar bovenal een leerrecht. Recht op een passende plek in het onderwijs, met passende ondersteuning voor specifieke onderwijs- en ondersteuningsbehoeften. De gemeente Lelystad en het samenwerkingsverband VO Lelystad verbinden zich aan de ambitie dat:

geen enkel kind of jongere uit Lelystad langer dan drie maanden thuis zit zonder passend aanbod van onderwijs en/of zorg.

De gemeente is daarbij verantwoordelijk voor leerplicht en (jeugd)hulpverlening, het onderwijs is verantwoordelijk voor een passende onderwijsplek. Ouders, hulpverlening, jeugdgezondheidszorg en onderwijs werken samen om thuiszitten te voorkomen, dan wel te beperken.

Op welke groep is de aanpak gericht:

Langdurig relatief verzuim: jongeren die ingeschreven staan op een school maar vier weken of langer aaneengesloten ongeoorloofd verzuimen (definitie OCW). Jongeren die langer dan 4 weken niet op school zijn geweest hebben het recht om 'gemist' te worden en zij tellen dus mee.

1. Jongeren die geoorloofd verzuimen (wanneer er dus een traject loopt), maar waarvan bijvoorbeeld de mentor of de jeugdarts inschat dat er nog wel onderwijsmogelijkheden zijn.
2. Absoluut verzuim: een leerplichtige jongere staat niet op een school of instelling ingeschreven.

Uitgezonderd zijn de onderstaande:

- Administratief fout geregistreerde absoluut verzuimers.
- Een adres staat in onderzoek bij burgerzaken (het is niet helder of een jongere nog op het adres verblijft).
- Jongeren die korter dan 4 weken geen schoolinschrijving hebben (gelijk aan langdurig relatief verzuim). Deze groepen worden wel geregistreerd en actief benaderd.

Definities:

Jongere: Leerplichtige jongere tussen de 5 en 18 jaar zonder startkwalificatie.
Jeugdhulp: Met jeugdhulp wordt alle hulp geboden binnen het kader van jeugdwet bedoeld. Dit kan zowel door GGD, Welzijn als door andere door de gemeente gecontracteerde specialistische jeugdhulpaanbieders geboden worden.

De leerplichtambtenaar in de gemeente Lelystad houdt toezicht op de naleving van de leerplicht van de leerlingen en controleert of de ouders en leerlingen zich houden aan de Leerplichtwet. Leerplichtambtenaren kunnen bemiddelen, verwijzen naar de juiste instantie of voorlichting geven aan ouders, scholen of leerlingen.

Door de Leerplichtwet is ieder kind in Nederland volledig verplicht om onderwijs te volgen van zijn vijfde tot zestiende levensjaar. Daarna zijn kinderen kwalificatieplichtig. Dit betekent dat jongeren, zo lang ze niet in bezit zijn van een startkwalificatie (Een startkwalificatie is een diploma op minimaal MBO-2, HAVO of vwo-niveau), tot hun achttiende verjaardag ook naar school moeten gaan. Lees hier meer over de plichten van het kind. Het belang van de leerling staat voorop en het missen van onderwijs wordt beschouwd als een bedreiging van de ontwikkeling van het kind. Ook tijdens een zorgtraject moet de optimale combinatie van onderwijs en/of zorgaanbod gerealiseerd worden

Wanneer wordt de leerplichtambtenaar ingeschakeld?

Als een leerling vaak lessen mist zonder geldige reden, dan schakelt school de leerplichtambtenaar in. Scholen zijn verplicht schoolverzuim van meer dan 16 uur in 4 opeenvolgende lesweken te melden. Soms wordt ook korter ongeoorloofd schoolverzuim gemeld aan de leerplichtambtenaar omdat kortdurend schoolverzuim het begin kan zijn van langdurig en structureel verzuim en het belangrijk is om dit te voorkomen.

Te laat in de les komen is ook een vorm van ongeoorloofd schoolverzuim.

Schoolverzuim

Aanhoudend schoolverzuim kan een serieuze bedreiging vormen voor de ontwikkeling van de leerling. De leerplichtambtenaar doet onderzoek naar de oorzaken van ongeoorloofd schoolverzuim. Als de leerling ongeoorloofd van de school wegblijft, kan de leerplichtambtenaar een proces-verbaal opmaken en doorsturen naar Bureau Halt¹ voor een eventuele taakstraf. Ook ouders kunnen verantwoordelijk worden gesteld voor het ongeoorloofd verzuim van hun kind. De leerplichtambtenaar maakt in dat geval ook proces-verbaal op. De leerplichtambtenaar kan daarnaast een rol als bemiddelaar spelen bij als een leerling van school wordt verwijderd of herplaatst op een andere school. De schoolgang van de leerling blijft wel altijd de verantwoordelijkheid van school.

De leerplichtambtenaar kan een officiële waarschuwing geven aan de ouder en aan de leerling. Ook kan de leerplichtambtenaar een proces-verbaal opmaken en deze naar Bureau Halt doorsturen in het geval van licht schoolverzuim, of naar het Openbaar Ministerie bij groter schoolverzuim. Daarbij gaat er ook een melding naar de Raad voor de Kinderbescherming. Ook kan de leerplichtambtenaar een melding doen bij Veilig Thuis, het meldpunt voor huiselijk geweld, als er tekens zijn die in de richting van kindermishandeling wijzen. Als de leerplichtambtenaar zich zorgen maakt over het kind, mag hij ook een melding doen in Esar, de in Lelystad gehanteerde verwijzingsindex. Ten slotte kan de leerplichtambtenaar bij de Sociale

¹ een overheidsinstantie die jeugdcriminaliteit bestraft

Verzekeringsbank een melding doen, waarna de kinderbijslag (tijdelijk) stop kan worden gezet.

Als de leerplichtambtenaar een proces-verbaal heeft opgemaakt, dan worden de jongere en/of de ouders officieel gehoord. De leerplichtambtenaar onderzoekt of het verzuim de schuld is van het kind, de ouders of allebei. Het proces-verbaal wordt vervolgens naar Bureau Halt of het Openbaar Ministerie gestuurd.

Het proces-verbaal wordt meestal naar Bureau Halt gestuurd als er sprake is van licht schoolverzuim en de jongere nog niet eerder met de politie of Bureau Halt in aanraking is gekomen. Als de Bureau Halt het proces-verbaal in behandeling neemt, blijft de leerling buiten het justitieel traject en krijgt dus geen strafblad. Vaak gaat het om een leerstraf, gecombineerd met een taakstraf.

Als de jongere al vaker in aanraking met justitie of Bureau Halt is gekomen, of als het schoolverzuim erg groot is, stuurt de leerplichtambtenaar het proces-verbaal naar het Openbaar Ministerie. De Officier van Justitie bepaalt dan of de zaak voor de rechter moet komen. Soms kan het ook worden afgedaan met een transactievoorstel, waarbij een strafvoorstel van maximaal 60 uur kan worden gedaan. Als de jongere en/of ouders wel voor de rechter moeten verschijnen, riskeren jongeren taakstraf, jeugdreclassering en een Voorlopige Onder Toezicht Stelling (VOTS) en riskeren de ouders een boete.

Preventie

Ter voorkoming van uitval of thuiszitten zetten de partijen binnen het samenwerkingsverband Lelystad in op:

- **Signalering:** Signalen dat jongeren dreigen thuis te zitten worden tijdig op de school met de leerplichtambtenaar geregistreerd en besproken. Op casusniveau houdt de leerplichtambtenaar de school op de hoogte van voortgang en mogelijke tekenen tot uitval en andersom.
- **Intensivering aansluiting jeugdhulp op school:** We zorgen voor nauwe samenwerking tussen school – leerplicht – jeugdhulp - jeugdgezondheidszorg en samenwerkingsverband. Dit punt vraagt ook speciaal aandacht voor de rol en betrokkenheid van ouders. Bij niet-meewerken met jeugdhulp volgt een zorgmelding door de school.
- **Verzuimbeleid:** De scholen zijn verantwoordelijk voor het beleid en proces rondom (ziekte)verzuim in samenwerking met jeugdgezondheidszorg Lelystad, leerplicht en de samenwerkingsverbanden. Vroeg signaleren van alle vormen van verzuim en daar adequaat op reageren helpt in de aanpak ter voorkoming van uitval of thuiszitten. Dit is een speerpunt voor de komende jaren. De directies van de scholen staan hier garant voor. Er wordt in de scholen extra aandacht geschonken aan (het voorkomen van) ziekteverzuim. Verzuim is altijd een signaal voor achterliggende problematiek en kan leiden tot uitval. De school en de prioritering door de directie staan centraal in de aanpak.

Gemeente zorgt er altijd binnen 6 weken voor dat er voldoende en passende jeugdhulp beschikbaar is.

samenwerkingsverband zorgt voor een dekkend netwerk van onderwijs en ondersteuning.

Doorzettingsmacht

De doorzettingsmacht voor plaatsing in het onderwijs is belegd bij de directeur-bestuurder van het samenwerkingsverband. De doorzettingsmacht bestaat dan uit het toekennen van een onderwijsplek.

De doorzettingsmacht bij de gemeente om jeugdhulp in te zetten is belegd bij de Jeugdhulp Lelystad (JEL). De jeugdhulp heeft het mandaat om maatwerk te leveren. Bij stagnatie of het zoeken naar oplossingen buiten de kaders, kan de gemeente ingeschakeld worden. Het mandaat op het gebied van de leerplichtwet is belegd bij de leerplichtambtenaren.

Er zijn wettelijke richtlijnen voor onderwijstijd, het onderwijsprogramma, diplomering en dergelijke. Zodra leerlingen (gedeeltelijk) thuis komen te zitten kunnen ze al snel niet meer voldoen aan de eisen die een opleiding stelt. In het VSO is meer ruimte om van deze richtlijnen af te wijken. Ook is er meer wettelijke ruimte voor reguliere scholing en de plek waar onderwijs kan worden geboden. Naast het samenwerkingsverband kunnen de inspectie

(<https://www.onderwijsinspectie.nl/contact>) of een onderwijs(zorg)consulent (<https://www.onderwijsconsulenten.nl/>) betrokken worden bij twijfel over de mogelijkheden.

De thuiszitterstafel

Een van de speerpunten van het samenwerkingsverband is het voorkomen en opvangen van thuiszittende leerlingen. In de monitor met de in-, door- en uitstroomgegevens worden ook gegevens geregistreerd van leerlingen die geen onderwijs volgen. Het SWV monitort en ziet erop toe dat leerlingen die niet naar school gaan, in nauwe samenwerking met de school en leerplicht maatwerk aangeboden krijgen in de vorm van een passend arrangement. Terugleiden naar school heeft altijd de hoogste prioriteit. De belangrijkste verantwoordelijkheid voor ons SWV is het organiseren van passend onderwijs voor iedere leerling. Het terugdringen van het aantal thuiszitters en voorkomen dat er kinderen thuis komen te zitten, vormt een belangrijke indicator voor passend onderwijs en dus van het SWV. Veel werk is gemaakt van het terugdringen van thuiszitters. Ook het aantal leerlingen met een vrijstelling is door gezamenlijke inspanningen flink gereduceerd.

Samen met Leerplicht bespreken we potentiële thuiszitters om het voortijdig school verlaten (VSV) gezamenlijk terug te dringen. Leerlingen die zich in situaties bevinden waarin alleen beweging kan komen door de intensieve en gelijkwaardige samenwerking van alle betrokken partijen zijn in beeld. Situaties waarin hardnekkige problemen in de weg staan van een oplossing en die maken dat het niet langs de gebruikelijke weg lukt om een einde te maken aan het thuiszitten.

Ook bespreken we de hardnekkige thuiszitters en leerlingen bij wie dat dreigt en het volgen van de acties ingezet bij thuiszitters. Dit gebeurt met verschillende betrokken partijen (in ieder geval school, LPA en SWV) die ieder vanuit hun eigen expertise een gezamenlijk plan opstellen om een passend aanbod voor de leerling te vinden.

Frequentie en agenda:

- Maandelijks
- Alle leerlingen op de thuiszitterslijst worden besproken
- Alle leerlingen die starten na een periode van thuiszitten of waarbij thuiszitten door de interventie van de thuiszitterstafel is voorkomen, worden nog 2x gevolgd. Als het dan goed gaat, kunnen ze van de agenda af.

Bevoegdheden:

- De thuiszitterstafel geeft advies aan degene(n) die doorzettingsmacht heeft (hebben).
- Vertegenwoordiger van SWV voor het aanwijzen van een VO-school,
- Vertegenwoordiger MBO voor toelating MBO Lelystad
- Vertegenwoordiger van jeugdhulp voor hulpverlening/behandeling,
- Jeugdarts voor vaststellen belastbaarheid en doorverwijzen naar specialistische zorg
- Leerplichtambtenaar zorgt voor handhaving en heeft schakelfunctie tussen ketenpartners.